

POSTANOWIENIE

Dnia 17 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Oktawian Nawrot (przewodniczący)
SSN Mirosław Sadowski (sprawozdawca)
SSN Elżbieta Karska

w sprawie ze skargi Z. Z. i A.S.,
na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Krakowie w sprawie o sygn.
I ACa 1763/23,
z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w Krakowie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 17 czerwca 2025 r.,

- I. stwierdza, że w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Krakowie w sprawie o sygn. akt I ACa 1763/23 nastąpiła przewlekłość postępowania;**
- II. zaleca Sądowi Apelacyjnemu w Krakowie wyznaczenie terminu posiedzenia apelacyjnego w sprawie I ACa 1763/23 nie później niż w terminie trzech miesięcy od dnia doręczenia Prezesowi Sądu Apelacyjnego w Krakowie odpisu niniejszego postanowienia;**
- III. przyznaje Z. Z. i A. S. od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Krakowie sumę pieniężną w wysokości po 2.000 (dwa tysiące) złotych za okres od 8 października 2020 r. do 17 czerwca 2025 r.;**
- IV. nakazuje Sądowi Apelacyjnemu w Krakowie zwrócić skarżącym Z. Z. i A. S. kwotę 400 (czterystu) złotych uiszczoną tytułem opłaty od skargi;**

V. przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Krakowie na rzecz skarżących Z. Z. i A. S. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem Skarbowi Państwa – Sądowi Apelacyjnemu w Krakowie do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu skargowym.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 7 maja 2025 r. Z. Z. i A. S. (dalej: „Skarżący”) złożyli skargę na przewlekłość postępowania toczącego się przed Sądem Apelacyjnym w Krakowie pod sygn. I ACa 1763/23. Skarżący wnieśli o:

- 1) stwierdzenie, że w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Krakowie I Wydział Cywilny w sprawie z powództwa Z. Z. oraz A. S. przeciw B. S.A. w W., sygn. akt I ACa 1763/23, nastąpiła przewlekłość postępowania;
- 2) wydanie Sądowi rozpoznającemu wskazaną sprawę zalecenia wyznaczenia terminu rozprawy apelacyjnej;
- 3) przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz każdego ze Skarżących kwoty 2 000 zł;
- 4) zasądzenie od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Krakowie – na rzecz Wnioskodawców kosztów tego postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego.

W uzasadnieniu Skarżący m. in. wskazali, że sprawa zawisła przed Sądem Okręgowym w Krakowie dnia 8 października 2020 roku. Wyrokiem z dnia 10 lutego 2023 r. Sąd ten zasądził od strony pozwanej kwotę 74.018,66 zł oraz 20.920,23 CHF z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 8 lutego 2022r. do dnia zapłaty tytułem nienależnego świadczenia na skutek ustalenia nieważności umowy kredytu hipotecznego nr [...].

W związku powyższym, B. S.A. w W. wniósł apelację, która została zarejestrowana w dniu 11 maja 2023 r. Akta powyższej sprawy zostały przekazane do Sądu Apelacyjnego w Krakowie w dniu 27 czerwca 2023 r. Strona powodowa w ślad za doręczonym odpisem apelacji Pozwanego od wyroku Sądu I instancji, złożyła odpowiedź na apelację, która wpłynęła w dniu 30 kwietnia 2024 r. Pomimo upływu czterech lat od wpłynięcia pozwu, sprawa nie została dotychczas rozpatrzona prawomocnie. Ponadto, pomimo upływu roku od złożenia odpowiedzi na apelację strony pozwanej oraz przesłania dwóch wniosków ponaglających o podjęcie przez Sąd dalszego prowadzenia sprawy, termin rozprawy apelacyjnej nie został wyznaczony.

Prezes Sądu Apelacyjnego w Krakowie pismem z dnia 15 maja 2025 r. zgłosił swój udział w sprawie oraz przedstawił okoliczności prowadzonego postępowania sądowego, którego dotyczy przedmiotowa skarga na przewlekłość, wnosząc o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga zasługiwała na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t. j. Dz.U. 2023, poz. 1725; dalej – ustawa lub ustawa o skardze na przewlekłość), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Artykuł 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania doprecyzowuje, że przy badaniu tego, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia

kończącego postępowanie w sprawie.

Ustawa o skardze na przewlekłość nie określa wyraźnie, jaki okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy należy uznać za nieuzasadnioną zwłokę. Judykatura Sądu Najwyższego stoi na stanowisku, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można mówić z reguły w przypadku bezczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej, która trwa co najmniej 12 miesięcy (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05; z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06; z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06; z 14 lipca 2016 r., III SPP 55/16; z 7 marca 2017 r., III SPP 6/17; z 19 października 2017 r., III SPP 42/17; z 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18, z 22 stycznia 2019 r., I NSP 71/18, z 3 grudnia 2019 r., I NSP 160/19; z 28 września 2021 r., I NSP 145/21).

W realiach niniejszej sprawy wskazać należy, iż przedmiotowa sprawa wpłynęła do I Wydziału Cywilnego Sądu Apelacyjnego w Krakowie w dniu 29 czerwca 2023 r. z apelacją strony pozwanej. Tego samego dnia wylosowany został sędzia referent. W dniu 11 stycznia 2024 r. Sąd Okręgowy w Krakowie zwrócił się o udzielenie akt sprawy, które zostały przesłane 15 stycznia 2024 r. z zastrzeżeniem zwrotu w terminie 14 dni. Akta zostały zwrócone 11 marca 2024 r., natomiast 13 marca 2024 r. zarządzono doręczenie odpisu apelacji. Po wpływie odpowiedzi na apelację, w dniu 11 czerwca 2024 r. zarządzono złożenie akt w archiwum w oczekiwaniu na termin rozprawy. W dniach 19 lipca 2024 r. i 14 stycznia 2025 r. wpłynęły wnioski powodów o wyznaczenie terminu rozprawy. W odpowiedzi Przewodnicząca Wydziału pismami z dni: 23 lipca 2024 r. i 23 stycznia 2025 r. poinformowała o rozpoznawaniu spraw wg kolejności wpływu.

Odnosząc powyższe do zarzutów Skarżących dot. przewlekłości postępowania, podkreślenia wymaga, że dla stwierdzenia czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy, uwzględniając jej charakter, stopień faktycznej i prawnej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania. Ustalenie zaistnienia przewlekłości postępowania nie

jest zależne jedynie od upływu czasu i subiektywnych odczuć Skarżących, a jest wypadkową czynników obiektywnych oraz czasu niezbędnego do podejmowania działań zgodnych z obowiązującymi przepisami przewidującymi prowadzenie określonych procedur.

Powyższe ustalenia przesądzają o zasadności skargi i skutkują przyjęciem, że w zaskarżonym postępowaniu zaszła przewlekłość procedowania.

Postępowanie apelacyjne trwa ponad 23 miesiące (od 29 czerwca 2023 r. do chwili obecnej).

Uwypuklenia wymaga również, iż w orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że znaczny wpływ spraw i obciążenie sędziów pracą pozostają bez wpływu na stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie, w której wniesiono skargę (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06). Obciążenie pracą, liczba spraw oraz stan kadry orzeczniczej co najwyżej prowadzić mogą do stwierdzenia, że przewlekłość postępowania w konkretnej sprawie nie jest wynikiem zaniedbań, czy też uchybień ze strony sądu. Jednakże to na Państwie spoczywa obowiązek zorganizowania warunków należytego sprawowania władzy jurysdykcyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06; postanowienie Sądu Najwyższego z 7 lipca 2022 r., I NSP 204/22).

Zgodnie z art. 12 ust. 3 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania na żądanie skarżącego lub z urzędu sąd zaleca podjęcie przez sąd rozpoznający sprawę co do istoty albo przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze odpowiednich czynności w wyznaczonym terminie, chyba że wydanie zaleceń jest oczywiście zbędne. Zalecenia nie mogą wkraczać w zakres oceny faktycznej i prawnej sprawy. W okolicznościach badanej sprawy, Sąd Najwyższy za zasadne uznał zalecenie Sądowi Apelacyjnemu w Krakowie wyznaczenie terminu posiedzenia apelacyjnego w sprawie nie później niż w terminie trzech miesięcy od dnia doręczenia Prezesowi Sądu Apelacyjnego odpisu niniejszego postanowienia, mając na uwadze, że sprawa nie należy do szczególnie skomplikowanych.

Uwzględniając skargę, wobec sformułowania przez Skarżących stosownego żądania, Sąd Najwyższy miał obowiązek przyznać od Skarbu Państwa sumę pieniężną, o której mowa w art. 12 ust. 4 ustawy o skardze na przewlekłość. Skoro

postępowanie sądowe w niniejszej sprawie rozpoczęło się w październiku 2020 r. i trwa nadal, Sąd Najwyższy przyznał Skarżącym sumę pieniężną w wysokości po 2.000,00 zł za okres od 8 października 2020 r. do 17 czerwca 2025 r.

Ponadto nakazano Sądowi Apelacyjnemu w Krakowie zwrócić Skarżącym kwotę 400 złotych uiszczoną tytułem opłaty od skargi oraz przyznano od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Krakowie na rzecz Skarżących kwotę 240 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem Skarbowi Państwa – Sądowi Apelacyjnemu w Krakowie do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu skargowym.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.

Elżbieta Karska Oktawian Nawrot Mirosław Sadowski

[r.g.]